

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 4 juli 2012

422/2012

Statsrådets förordning

om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen

Utfärdad i Helsingfors den 28 juni 2012

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 14 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning (628/1998):

1 kap.

Allmänt

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning bestäms om de allmänna riksomfattande målen för den i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) avsedda förskoleundervisningen, grundläggande utbildningen, påbyggnadsutbildningen och för den förberedande undervisning som ordnas för invandrare inför den grundläggande utbildningen som läroplansgrunderna, läroplanerna samt undervisningen och fostran ska trygga. I denna förordning föreskrivs därtill om hur den tid som används för grundläggande utbildning ska fördelas mellan undervisningen i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning (*timfördelning*).

2 kap.

Utbildningens riksomfattande mål

2 §

Elevernas utveckling till humana människor och till samhällsmedlemmar

Målet för utbildningen och fostran är att stödja elevernas utveckling till humana och

etiskt ansvarsfulla samhällsmedlemmar. Undervisningen främjar förståelsen för och kännedomen om kulturer samt traditioner som baserar sig på ideella, ideologiska och religiösa, såsom kristna, grunder. Vidare främjar undervisningen kännedomen och förståelsen för den västerländska humanistiska traditionen. Undervisningen och fostran främjar respekten för livet, människovärdets integritet, de mänskliga rättigheterna, naturen och andra människor och stöder elevernas utveckling till harmoniska människor med en sund självkänsla. Målet är att främja elevernas hälsa och välfärd samt att eleverna lär sig goda seder.

Undervisningen och fostran stöder elevernas utveckling till att respektera olikheter, att ta ansvar och samarbeta samt till verksamhet som främjar respekten och förtroendet mellan människogrupper, folk, idéer, religioner och kulturer. Undervisningen främjar elevernas utveckling till aktiva samhällsmedlemmar och ger dem förutsättningar för att verka i ett demokratiskt och jämlikt samhälle. Undervisningen främjar även en hållbar utveckling.

3 §

Behövliga kunskaper och färdigheter

Syftet med undervisningen är att eleven ska få en bred allmänbildning samt vidga och fördjupa sin världsbild. Detta förutsätter kän-

nedom om människors känslor och behov, om kultur, konst och litteratur, natur och miljö, historia och samhällets grunder, religioner och världsåskådningar samt ekonomi och teknologi. Undervisningen ska erbjuda estetiska erfarenheter och upplevelser på olika kulturella och konstnärliga områden.

I undervisningen stärks elevernas tankeförmåga och inlärningsförmåga samt deras färdigheter i och motivation för att kommunicera och samarbeta med andra. Undervisningen ska främja elevernas hälsa, välfärd, trygghet och hantering av vardagen samt utveckla deras färdigheter i dessa avseenden.

Målet är att eleven lär sig behärska modersmålet mångsidigt i tal och skrift och även kan kommunicera på det andra inhemska språket och på andra språk. Målet är att eleverna lär sig grunderna för och tillämpning av matematisk-naturvetenskapligt tänkande samt konsument- och ekonomiska färdigheter. Undervisningen ska stödja eleverna att utveckla sina konstnärliga och handens färdigheter och sin kreativitet samt färdigheter i gymnastik och idrott. Den kunskap som lärs ut ska stå på vetenskaplig grund.

Målet med undervisningen är att stödja ett aktivt medborgarskap och ge eleverna möjligheter till samhälleligt tänkande och samhällelig verksamhet samt för att främja en hållbar utveckling. Därtill ska undervisningen stärka elevernas etiska tänkande och handlingsförmåga samt stärka deras medborgerliga färdigheter och kunskap om arbetslivet och entreprenörskap.

I sådan undervisning som ges på något annat språk än modersmålet ges eleverna dessutom kunskaper och färdigheter med utgångspunkt i undervisningsspråket och dess kultur.

I sådan undervisning som enligt tillståndet att ordna utbildning baserar sig på en viss världsåskådning ska eleverna också få undervisning som betonar de värden, kunskaper, färdigheter och den beredskap som denna världsåskådning baserar sig på enligt principen om integrering. I undervisning som grundar sig på en viss pedagogisk princip tillämpas pedagogiska lösningar som utgår från denna pedagogiska princip.

Verksamheten, fostran och undervisningen ska dock följa de allmänna målen för fostran inom den grundläggande utbildningen samt de mål som ställts upp för utbildningen, utan att förbinda eleverna till den världsåskådning undervisningen utgår från eller till den etiska eller pedagogiska filosofiska åskådning en sådan pedagogisk princip utgår från.

4 §

Främjande av bildning, jämlikhet och livslångt lärande

Fostran, undervisning och handledning samt hela skolans verksamhet ska aktivt stärka jämlikhet och likabehandling inom utbildningen. Fostran och undervisning ska ordnas i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna så, att varje elev får undervisning, handledning och stöd med beaktande av sin utvecklingsnivå och sina behov och så, att det främjar elevens sunda uppväxt och utveckling. I undervisningen beaktas särskilt könsrelaterade skillnader i elevernas uppväxt och utveckling. Elevvården ska främja elevens fysiska, psykiska och sociala hälsa och välfärd samt därigenom trygga förutsättningarna för en god uppväxt och inläring samt skolgång.

Skolans verksamhetskultur och inlärningsmiljöer ska vara trygga och hälsosamma, beakta elevernas individuella behov, stödja deras individuella och gemensamma utveckling, inläring och kommunikation. Verksamheten ska främja god arbetsro och en trygg inlärningsmiljö. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att tidigt identifiera hinder för inläring och inlärningssvårigheter samt på att sätta in stödfunktioner i rätt tid och att förebygga utslagning. Eleverna vägleds och uppmuntras att på egen hand och kritiskt skaffa information och ges sådana i informations- och kommunikationsteknologi som krävs för detta ändamål.

I undervisningen stärks inlärningsförmågan och förutsättningarna för fortsatta studier samt viljan till livslångt lärande. Eleverna får hjälp med att strukturera och utnyttja det de lärt sig.

5 §

Särskilda mål i undervisning för andra elever än dem som fullgör läroplikt

Förskoleundervisningen har som särskilt mål att i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna främja barnets utvecklings- och inlärningsförutsättningar samt att stärka barnets sociala färdigheter och sunda självkänsla med hjälp av lek och positiva inlärningserfarenheter.

Påbyggnadsundervisningen har som särskilt mål att utveckla den ungas förmåga att välja yrke, förbättra förutsättningarna för fortsatta studier och främja förmågan att ha kontroll över sitt liv.

Den grundläggande utbildningen för vuxna har som särskilt mål att med beaktande av elevernas livserfarenhet, situation, ålder samt språkliga och kulturella bakgrund ge dem möjlighet att förvärva de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande ut-

bildningen samt förbättra deras inlärningsförmåga och förutsättningar för fortsatta studier. Utöver studerande som fullföljer hela lärokursen för den grundläggande utbildningen, ska även studerande som läser ett eller flera läroämnen beaktas i anordnandet av undervisningen.

För den förberedande undervisningen för invandrare inför den grundläggande utbildningen är målet att ge eleverna behövliga färdigheter i finska eller svenska samt nödvändiga andra färdigheter för övergången till förskoleundervisning eller grundläggande utbildning. Undervisningen ska också främja elevernas harmoniska utveckling och integration i det finländska samhället. Målet är dessutom att undervisningen ska stödja och främja elevernas kunskaper i sitt eget modersmål och deras kännedom om sin egen kultur. Målen för undervisningen bestäms närmare i elevens individuella studieprogram inom ramen för den förberedande undervisningen.

3 kap.

Timfördelningen i den grundläggande utbildningen

6 §

Timfördelningen i grundläggande utbildning för läropliktiga

I varje del som avdelats lodrätt anges minimiantalet undervisning som ordnas i varje ämne eller ämnesgrupp i ifrågavarande årskurs i årsveckotimmar (=38 timmar).

Ämne	Årskurs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Sammanlagt	
Modersmål och litteratur		14		18				10			42	
A1-språk		9							7			16
B1-språk		2							4			6
Matematik		6		15				11			32	
Omgivningslära		4		10								
Biologi och geografi ¹									7			
Fysik och kemi ¹									7			
Hälsokunskap ¹									3			
Miljö- och naturkunskapsämnen sammanlagt		14							17			31
Religion/Livsåskådningskunskap		2		5				3			10	
Historia och samhällslära ²		5							7			12
Musik		2		4				2			8	
Bildkonst		2		5				2			9	
Slöjd		4		5				2			11	
Gymnastik och idrott		4		9				7			20	
Huslig ekonomi									3			3
Valfria konst- och färdighetsämnen		6							5			11
Konst- och färdighetsämnen sammanlagt												62
Elevhandledning									2			2
Valfria ämnen		9										9
Minimiantal timmar, sammanlagt												222
(Frivilligt A2-språk) ³									(12)			(12)
(Frivilligt B2-språk) ³									(4)			(4)
- - = Undervisning i läroämnet kan ges i ifrågavarande årskurser, om så fastställs i läroplanen.												
¹ Undervisning i ämnet ges integrerat inom ramen för omgivningslära i årskurs 1–6.												
² Undervisning i samhällslära ges i årskurs 5–6 under minst två årsveckotimme och i årskurs 7–9 under minst tre årsveckotimmar.												
³ Eleven kan i årskurs 6–9, beroende på det språk som väljs, läsa ett frivilligt A2-språk antingen som valfritt ämne eller som ett gemensamt ämne som ersätter B1-språket. Eleven kan välja att läsa ett B2-språk som valfritt ämne. Alternativt kan de frivilliga A2- och B2-språken ordnas i form av undervisning som överskrider minimitimfördelningen i den grundläggande utbildningen, men i så fall kan undervisningen inte ordnas i form av sådana valfria ämnen som fastställts i denna paragraf eller som ett sådant B1-språk som ingår i minimiantalet undervisning som är gemensam för alla elever. Beroende på det språk som valts, får eleven i så fall undervisning i B1-språket eller i valfria ämnen som ersätter detta. Det maximala timantalet för en elev som läser ett A2-språk i form av undervisning som överskrider minimiantalet är sammanlagt 234 årsveckotimmar och för en elev som valt ett B2-språk sammanlagt minst 226 årsveckotimmar. Undervisning som ges i form av sådan undervisning som överskrider minimiantalet timmar samt det sammanlagda antalet timmar för en elev som läser både ett A2- och ett B2-språk under den grundläggande utbildningen är sammanlagt minst 238 årsveckotimmar.												

Som valfritt ämne kan undervisning ges i ämnen som lämpar sig för grundläggande utbildning, i fördjupande ämnen och i tillämpande ämnen som stöder sådana mål som fastställts i denna förordning eller sådana helheter som bildas av flera läroämnen i enlighet med vad som bestäms i läroplanen.

7 §

Timfördelningen i grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Den tid som används för grundläggande utbildning fördelas mellan undervisning i olika ämnen och grupper av dessa ämnen som följer:

Ämnesgrupp	Obligatoriska kurser	Minimiuibud valfria kurser
Läroämne	minst	Antal kurser, minst
Modersmål och litteratur	4	1
Språk	14	6
Det andra inhemska språket och främmande språk		
Matematik	8	1
Religion eller livsåskådningskunskap	1	2
Samhälls- och naturvetenskapliga ämnen		12
Historia och samhällslära		
Fysik		
Kemi		
Biologi		
Geografi		
Andra för den grundläggande utbildningen lämpliga ämnen eller ämnesområden		
Sammanlagt minst		44

Eleven ska välja minst fyra av de ämnen som hör till gruppen samhällsämnen och naturvetenskapliga ämnen och som föreskrivs i 1 mom.

Eleven ska läsa minst ett språk enligt lärokursen för A-språket och minst ett språk enligt lärokursen för B-språket. Eleverna ska ges möjlighet att läsa ett eller flera främmande språk som valfritt ämne.

I undervisning som ordnas i ett fängelse kan avvikelser göras från 1 mom. enligt vad som bestäms i läroplanen.

8 §

*Specialbestämmelser om
språkundervisningen*

Om undervisningen helt eller delvis ges på ett annat språk än skolans undervisningsspråk, kan timantalet i modersmål och litteratur samt i A-språket med avvikelse från 6 eller 7 § fördelas mellan å ena sidan undervisning i modersmål och litteratur enligt skolans undervisningsspråk, och å andra sidan undervisning i ifrågavarande språk så som utbildningsanordnaren beslutar. Timantalet ska fastställas så att det är möjligt att under den grundläggande utbildningen nå målen för modersmål och litteratur i det språk som är skolans undervisningsspråk. Timantalet i modersmål och litteratur enligt skolans undervisnings ska dock vara minst hälften av det sammanlagda antalet timmar och kurser i modersmål och litteratur och i A-språket enligt 6 eller 7 § under tiden för den grundläggande utbildningen.

I stället för i modersmål och litteratur enligt skolans undervisningsspråk kan invandrare undervisas antingen helt eller delvis i finska eller svenska enligt en särskild lärokurs avsedd för invandrare.

Om elever med samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål får modersmålsundervisning i detta språk i enlighet med 12 § i lagen om grundläggande utbildning, kan timmarna i elevens modersmål och i övriga språk med avvikelse från 6 eller 7 § fördelas mellan undervisning i språk så som utbildningsanordnaren beslutar. Elever som avses i detta moment undervisas i stället för i det andra inhemska språket i finska eller svenska enligt en särskild läroplan.

I skolor med elever som bor på samernas hembygdsområde ska ett valfritt ämne vara samiska. I skolor där elever med samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål får modersmålsundervisning i detta språk, ska ett valfritt ämne vara svenska eller finska.

Undervisningen i teckenspråk ges under de timmar som reserverats för modersmål och litteratur samt andra språk.

9 §

*Specialbestämmelser om
specialundervisningen*

Undervisningen av elever som enligt 17 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning intagits eller överförs till specialundervisning kan, om det med hänsyn till elevens inlärningsförutsättningar är motiverat, enligt 17 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning ordnas med avvikelse från 6 och 7 § som anges i den individuella läroplanen för hur undervisningen ska ordnas som gjorts upp för eleven.

Undervisningen av de elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning kan vid behov ordnas så att undervisning i det andra inhemska språket och i ett främmande språk inte ges som ett gemensamt ämne. I undervisning av elever som omfattas av förlängd läroplikt kan ämnen kombineras till ämnesblock och indelas i delområden så som anges i läroplanen.

Undervisningen av mycket gravt utvecklingsstörda elever kan ordnas enligt verksamhetsområden i stället för i skilda läroämnen så som anges i lagen.

10 §

*Specialbestämmelser om undervisning som
ges av utbildningsanordnare med särskild
utbildningsuppgift*

I undervisning som ges av utbildningsanordnare som fått en särskild utbildningsuppgift enligt 7 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning kan avvikelse göras från 6 eller 7 § enligt vad som bestäms i tillståndet att ordna utbildning.

11 §

Särskilda föreskrifter

I grunderna för läroplanen anges de kunskaper och färdigheter som eleverna ska in-

hämta då de fullgör lärokursen för den grundläggande utbildningen.

4 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

12 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2012.

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning given i Helsingfors den 20 december 2001 om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (1435/2001).

Helsingfors den 28 juni 2012

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

13 §

Övergångsbestämmelse

En läroplan som gjorts upp enligt de i 12 § 2 mom. nämnda besluten kan iakttas tills Utbildningsstyrelsen beslutar om läroplansgrunderna enligt denna förordning och om ibruktandet av de läroplaner som ska göras upp enligt dem.

Grunderna för läroplanen ska godkännas av Utbildningsstyrelsen så att läroplaner som baserar sig på denna förordning även för de sista årskursers del tas i bruk senast den 1 augusti 2016.

Undervisningsminister *Jukka Gustafsson*

Överdirektör Eeva-Riitta Pirhonen